

23 Φεβρουαρίου 2020

Η Μονή του Αγίου Σάββα στην έρημο της Ιουδαίας

[Επιστήμες, Τέχνες & Πολιτισμός](#) / [Προσκυνήματα-Οδοιπορικά-Τουρισμός](#)

Μονή Αγ.Σάββα στην Ιουδαία

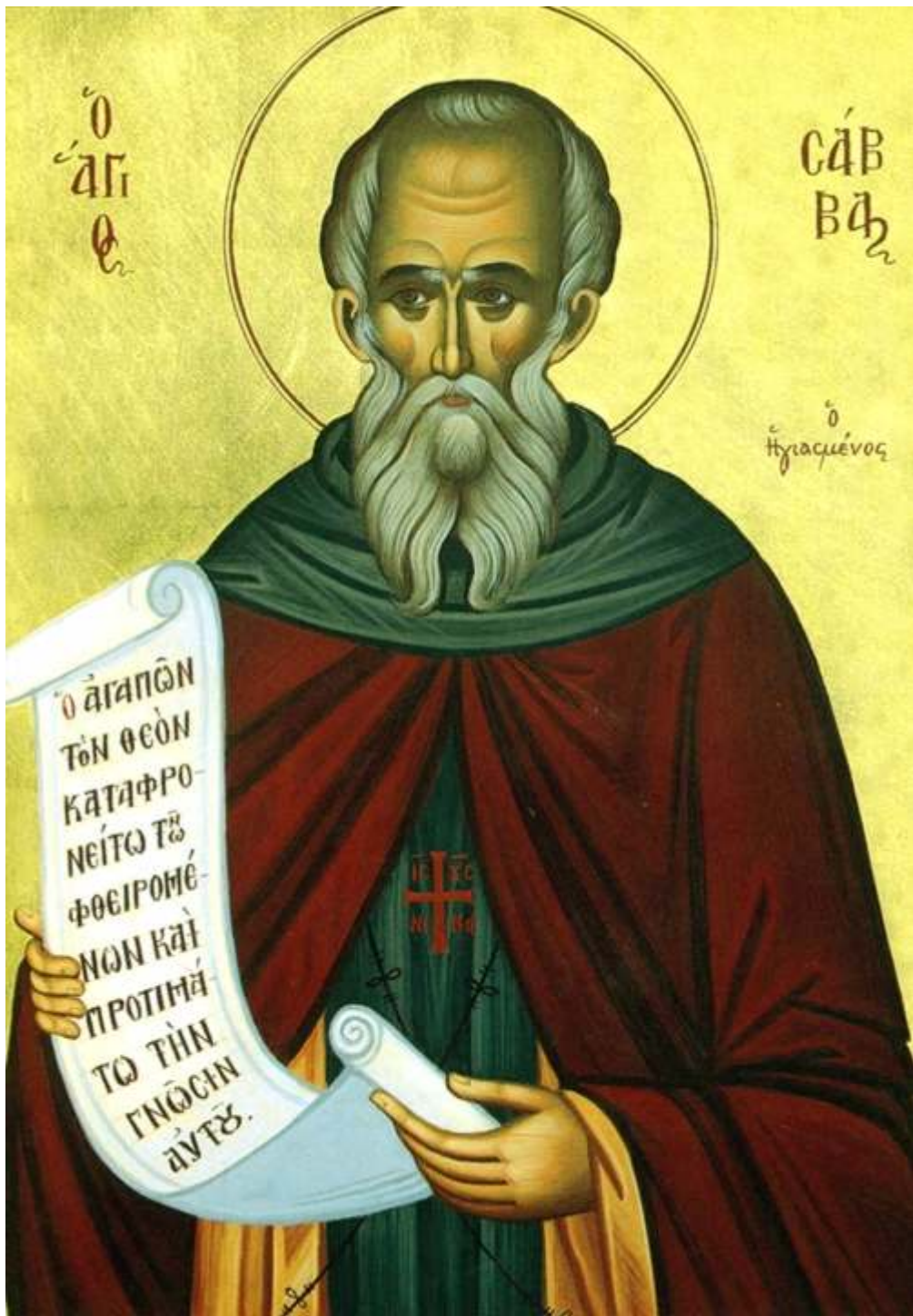
Μεταξύ 5ου και 7ου αιώνα, στην έρημο της Ιουδαίας παρατηρείται μία σημαντική συγκέντρωση μοναστικών ιδρυμάτων, με περίπου εβδομήντα μονές διάσπαρτες στις πεδιάδες και τις βραχώδεις πλαγιές της. Ο μοναχισμός στην Ιουδαία έφτασε στο απόγειό του υπό την ηγεσία του Θεοδοσίου και του Σάββα. Ο Θεοδόσιος διηύθυνε τις κοινοβιακές μονές στην περιοχή της Ιερουσαλήμ. Είχε έρθει από την Καισάρεια της Καππαδοκίας (κεντρική Μικρά Ασία) και είχε ιδρύσει ένα μεγάλο κοινόβιο (476), γνωστό για τη φιλοξενία και τη φιλανθρωπική του δραστηριότητα.

Ο Σάββας ήταν υπεύθυνος για τις παλαιστινιακές λαύρες. Ήταν ερημίτης και είχε ζήσει πολλά χρόνια απομονωμένος στην έρημο. Η μονή του (ιδρυμένη το 483)

οργανώθηκε γύρω από ένα απομονωμένο σπήλαιο και προσέλκυσε μοναχούς από την Αρμενία, την Ισαυρία και άλλες μακρινές περιοχές. Αρχικά, αποτελούνταν από διάσπαρτα κελιά αλλά γρήγορα επεκτάθηκε με την ανέγερση ναών και βοηθητικών κτηρίων, μέχρι που έγινε γνωστή ως Μεγάλη Λαύρα (σήμ. Mar Saba). Ο Σάββας και οι μαθητές του ίδρυσαν άλλες δέκα μονές, οχτώ από τις οποίες στην έρημο της Ιουδαίας.

Η Μεγάλη Λαύρα ήταν το πνευματικό κέντρο του πατριαρχείου της Ιερουσαλήμ και του παλαιστινιακού μοναχισμού γενικότερα. Υποστηρικτής της Ορθοδοξίας, ο Σάββας ταξίδεψε στην Κωνσταντινούπολη, για να πείσει τον αυτοκράτορα Αναστάσιο (491-518) να εγκαταλείψει την υποστήριξη του Μονοφυσιτισμού. Η προσπάθειά του έμεινε άκαρπη, αλλά στην Κωνσταντινούπολη τον επισκέφτηκε η Ιουλιανή Ανικία (511/512), της οποίας οι ευνούχοι έγιναν, μετά το θάνατό της, μέλη της μονής του Σάββα. Ο Ιουστινιανός εγκαινίασε πολυάριθμα οικοδομικά προγράμματα στις μονές της ερήμου της Ιουδαίας, πιθανόν υπό την επίδραση του Σάββα, ο οποίος επισκέφτηκε και πάλι την Κωνσταντινούπολη το 531.

Η σημερινή μονή Mar Saba είναι ό,τι απέμεινε από το μεγάλο και πυκνοκατοικημένο πρωτοβυζαντινό συγκρότημα. Περιλαμβάνει δύο εκκλησίες, τον τάφο του Αγίου Σάββα, τράπεζα και κουζίνα, ένα φούρνο, ξενώνα και αρκετούς αποθηκευτικούς χώρους, κινστέρνες και κελιά. Σε σχέση με τη μονή, αλλά διάσπαρτες στη γειτονική έρημο, υπήρχαν περίπου σαράντα πέντε κατοικίες ερημιτών (ερημητήρια), πολλές από τις οποίες σχημάτιζαν ευρύχωρα συμπλέγματα που περιλάμβαναν κελιά, δεξαμενές νερού και παρεκκλήσια. Κάθε σύμπλεγμα κατοικούνταν από ένα μόνο μοναχό ή από έναν ηλικιωμένο ερημίτη και το μαθητή ή υπηρέτη του ή από μοναχούς με την ίδια καταγωγή.